

Schoolboeken en vrijwillige ouderbijdrage

Het afgelopen jaar is er veel publiciteit geweest rondom de invoering van de 'gratis' schoolboeken. Met name over het verplicht stellen van de borg en het in rekening brengen van verzendkosten waren er vragen en klachten. Er bereiken ons ook signalen over scholen die zich niet (volledig) aan de wet- en regelgeving houden rondom de vrijwillige ouderbijdrage. Om volgend jaar problemen rondom de boekenleverantie en de ouderbijdrage te voorkomen, zetten we hier nog even op een rijtje wat de regels en de mogelijkheden zijn. Heel belangrijk is, dat er voor iedereen duidelijkheid is over een en ander. Zorg dat de regeling omtrent de levering van leermiddelen en de vrijwillige ouderbijdrage is afgestemd met de MR en dat deze heeft ingestemd, dat de regeling transparant is, vermeld deze in de schoolgids et cetera. Wees u er van bewust dat de school altijd verantwoordelijk én aansprakelijk is voor de wijze waarop de levering van de leermiddelen is georganiseerd, ook als dit volledig is uitbesteed. Hieronder volgt een overzicht van een aantal aandachtspunten als het gaat om de verstrekking van leermiddelen aan leerlingen en de ouderbijdrage.

Borg

Er zijn wat betreft de borg twee realistische opties:

- geen borg vragen
- wel borg vragen

Geen borg

Overwogen kan worden geen borg te vragen. De administratieve kosten voor het vragen van borg zouden wel eens hoger kunnen zijn dan de uiteindelijke kosten van ouders die de schade achteraf niet betalen. Communiceer ruim voor de zomervakantie met alle ouders en maak duidelijk hoe de boekenleverantie in zijn werk gaat en hoe met schade (vooraf en na achteraf) en vermissing wordt omgegaan. Neem in de brief ook op dat de gebruikersvoorwaarden die bij de boekenleverancier gelden er zijn op verzoek van de school en dat vragen hieromtrent aan de school gesteld kunnen worden.

Wel borg

Een borg vragen voor zaken die in bruikleen worden genomen mag volgens het Burgerlijk Wetboek. In het geval van de schoolboeken is het in zoverre lastig, dat de wederprestatie bij niet betalen van de borg niet geweigerd kan worden; de school moet hoe dan ook de boeken (laten) leveren.

Het vragen van een borg gebeurt:

- om er voor te zorgen dat boeken netjes behandeld worden
- om vooraf zekerheid te hebben dat eventuele schade ook betaald wordt. Schoolboeken worden immers mee naar huis genomen, waar de school geen zicht meer heeft op het gebruik. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld het schoolmeubilair.

Op dit moment gaan we uit van de volgende uitgangspunten:

- *Een borg valt onder de vrijwillige ouderbijdrage (maar als niet betaald wordt, ontvangt de leerling wel leermiddelen)
- *Een borg vragen mag, maar onder voorwaarden

Voor scholen die werkafspraken met de distributeur hebben gemaakt over de voorwaarden van levering (waaronder de borg), geldt dat ze nog andere afspraken kunnen maken. Als scholen dit willen voor komend schooljaar moeten ze hier op zeer korte termijn met de boekenleverancier contact over opnemen.

Voorwaarden voor het vragen van een borg:

-Neem allereerst een voorgenomen besluit dat er van alle ouders borg gevraagd gaat worden.

Zorg dat er een uniforme regeling komt.

-Zorg voor overleg met en instemming van de MR over de borgregeling, ongeveer in april. Overigens is een afspraak met de MR niet bindend voor individuele ouders.

-Communiceer ruim voor de zomervakantie met alle ouders en maak duidelijk hoe de boekenleverantie in zijn werk gaat, waarom een borg wordt gevraagd, wat de borgregeling inhoudt, hoe met schade (vooraf en na achteraf) en vermissing wordt omgegaan, wat individuele ouders kunnen doen die de borg niet kunnen/willen betalen (namelijk: contact opnemen met de school en de borg in de overeenkomst voor de ouderbijdrage niet aan te kruisen). Neem in de brief ook op dat de gebruikersvoorwaarden die bij de boekenleverancier gelden er zijn op verzoek van de school en dat vragen hieromtrent aan de school gesteld kunnen worden. Neem in dezelfde brief informatie over de vrijwillige ouderbijdrage op (zie voor specifieke aanwijzingen: hieronder). Neem de borg ook op in de overeenkomst voor de ouderbijdrage. De boekenleverancier neemt op de bestelsite bij de leveringsvoorwaarden ook informatie op over de borg en wat ouders kunnen doen als ze niet willen betalen.

-Individuele ouders die de borg niet kunnen/willen betalen kunnen dit bij de school kenbaar. De school regelt dit dan verder met de leverancier.

-De schade aan boeken wordt door de boekenleverancier van de borg afgetrokken en de borg wordt door de ouders aangezuiverd ter hoogte van het bedrag van de schade of vermissing.

-De school maakt met de boekenleverancier afspraken over de garantstelling voor ouders die de borg niet betalen.

-De boekenleverantie kan niet afhankelijk gesteld worden van het hebben betaald van de borg. De school is hoe dan ook wettelijk verplicht de boeken te leveren.

De boekenleveranciers geven aan dat bovenstaande werkwijze voldoende netjes naar de klanten is. Ouders krijgen informatie over wat te doen als ze geen borg willen betalen. De ouderorganisaties zijn van mening dat dit onvoldoende de vrijwilligheid van de borg garandeert. Zij willen dat ouders in de bestelprocedure kunnen kiezen voor het al dan niet betalen van borg. Zij stellen de volgende werkwijze voor: "De vrijwilligheid van betalen van de borg moet worden gewaarborgd, ook bij de bestelprocedure. Bij de bestelling van schoolboeken wordt ouders duidelijk de keuze geboden om - door middel van het aanvinken van een vakje- wél of niet in te stemmen met het betalen van een borg voor de schoolboeken. Wil een ouder geen borg vooraf betalen, wordt bij eventuele schade die aantoonbaar is veroorzaakt door de gebruiker, achteraf een schadevergoeding in rekening gebracht."

De school is opdrachtgever aan de boekenleveranciers. Het is zaak dat scholen zelf de keuze maken hoe ze een en ander willen regelen.

Het is van belang dat er overeenstemming is over de schade en vermissing aan boeken, zowel bij ontvangst als bij inleveren.

Bij interne boekenfondsen vindt de uitgifte en inlevering op school plaats en kan er ter plekke geconstateerd worden dat er schade of vermissing is. Zorg dat duidelijk in de schoolgids staat wat de gebruiksregels van de boeken zijn. Maak duidelijk hoe met schade wordt omgegaan. Extreme schade of misbruik van de boeken kan altijd verhaald worden op leerlingen.

Wat betreft externe boekenfondsen geven distributeurs Iddink en Van Dijk Educatie aan dat:
-vermissing, schade cq onvoldoende kwaliteit bij levering van de boeken gemeld kan worden bij de leverancier. De distributeurs garanderen dat meteen actie wordt ondernomen. Alles wordt direct tussen de ouders en de leverancier geregeld. In de praktijk loopt dit probleemloos.
-normale verbruiksschade niet doorberekend wordt. Er wordt schadevergoeding gevraagd bij vermissing en bij aantoonbare 'mishandeling' van de boeken. De bewijslast van schade ligt bij de leverancier.

Verzendkosten

Verzendkosten van boekenpakketten komen altijd voor rekening van de school. Dat geldt ook voor nazendingen.

Switchende leerlingen

Leerlingen die halverwege het jaar switchen van leerweg, profiel, sector of op-/afstromen krijgen ook een tweede boekenpakket "om niet".

Dyslexie, visuele handicap

Aangepaste boeken voor deze leerlingen moeten ook "om niet" verstrekt worden. De school bepaalt welke aangepaste leermiddelen noodzakelijk zijn voor het volgen van het onderwijs. Vervolgens kunnen de ouders op aanwijzing van de school leermiddelen bestellen.

Vrijwillige ouderbijdrage

Op een aantal scholen wordt geconstateerd dat de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage is gestegen. Ook worden er bijdragen voor leermiddelen die onder de gratis schoolboeken vallen gevraagd (bijvoorbeeld examenbundels). Dit is niet toegestaan. De hoofdregel is immers dat voor alle zaken waarvoor de school bekostiging ontvangt geen ouderbijdrage mag worden gevraagd. Voor wat betreft de regelgeving omtrent de vrijwillige ouderbijdrage verwijzen we naar de brochure "Schoolkosten in het VO" <http://www.vo-raad.nl/themas/schoolkosten>

In kort bestek komt het hier op neer:

- ouderbijdrage geheven door het bevoegd gezag is vrijwillig
- MR stemt in met hoogte en bestemming van de ouderbijdrage
- de school legt verantwoording af over de besteding van de middelen aan de MR
- ouders stemmen individueel in met de ouderbijdrage
- ouders kunnen kiezen om onderdelen (niet) te betalen
- ouders tekenen hiervoor jaarlijks opnieuw een overeenkomst
- de overeenkomst staat ook in de schoolgids
- de consequenties van niet betalen zijn duidelijk
- er is een reductie- en kwijtscheldingsregeling